

REBOLUSYONARYO A DYARYO TI UMILI ITI AMIANAN-LAUD A LUZON

DANGADANG

Abril - Hunyo 2018

Tawen 32 Bilang 2

P10.00

IPASA NU MABASA

Editoryal

REBOLUSYONARYO A REFORMA ITI DAGA: PUDNO A DALAN ITI PANAGDUR-AS TI KAAW-AWAYAN

Iti sango ti agtultuloy a panagkaro ti krisis ti malakolonyal ken mala-pyudal a sistema, nayon a parigat dagiti ipabpbaklay ti lokal nga agar-ari a dasig ken ti impreyalista nga amo na iti umili a Pilipino. Day-toy a nakaro a kinarigat a pinataud ti impreyalismo, pyudalismo ken burukrata kapitalismo ti ramut ti gyera-sibil iti Pilipinas iti uneg ti 50 a tawen. Imbes a seryoso a risuten dagitoy a basaran a problema, panangallilaw ken panagranggas iti umili ti ipatpatungpal ti pasista a re-himen nga US-Duterte.

Ditoy rehiyon nga Ilocos-Cordillera, agap-apura dagiti lokal nga amuyong ni Rodrigo Duterte iti panangiduron ti federalismo wenco rehiyonal nga awtonomiya babaen ti charter change (panangbaliw iti konsti-

tusyon). Gungundawa-yan ti lokal a gobyerno dagiti "festival," kas ti Lang-ay Festival iti Mt. Province, tapno isayangkat ti sinsinan a konsultasyon kadagiti umili. Panggep dagitoy a konsultasyon nga awisen dagiti umili a sumuporta iti pede-ralismo wenco peke nga awtonomiya nga isu kano ti dalan nga ag-turong iti panagduras. Ilimlimed da kadagiti umili ti

kinapudno a ti dumur-as iti kas-toy nga urnos ket dagiti lokal nga agar-ari a dasig iti Ilocos ken Cordillera. Gapu ta isuda ket napi-nget a mangitantandudo kadagiti interes ti amo da nga impreyalista, awan ti manamnama a panag-balbaliw iti kasasaad dagiti marigrigat.

Dagus met nga agi-innuna dagiti kontra-rebolusyonaryo, oportunista ken dagiti militarista a lider dagiti pakson ti Cordillera People's Liberation Army (CPLA) iti aduan a panagrekuta kadagiti kameng ken ipresenta ti bagida kas mapagnamnamaan nga "armado a puersa." Al-allilawen da dagiti kabataan a minorya nga agkameng iti CPLA ken CAFGU (Civilian Armed Forces Geographical Unit) babaen iti kari a sueldo wenco dagiti makaawis a proyekto tapno agserbi da kas mersenaryo. Isuda ti maipasubo iti maysa a narugit a kontra-rebolusyonaryo a gyera laban kada-giti pada da a minorya a lumablan tapno salakniban dagiti tawid a daga, iyabante ti dangadang para iti kalintegan iti bukod a pangngeddeng, ken para iti pudno a panagbalbaliw ti gimong.

Kagiddan daytoy, agkub-

bon dagiti umili tapno ipaanay ti bassit a sapul da, agrurutap manen a panangparigat ti inpataw ti rehimem. Iti rugi pay laeng daytoy a tawen, ti panangdalapusti TRAIN (Tax Reform Acceleration for Inclusion) law ket lalo a nangpespes kadagiti umili ditoy rehiyon gapu iti lalo pay a panangipangato ti presyo dagiti basaran a kasapulan ken serbisyo. Nayon pay ditoy dagiti sigud a kalbaryo dagiti mannalon a kas ti kinaawan ti daga, nangato nga abang iti daga ken interes ti pautang, nababa a presyo dagiti produkto, kinakurang ti padanum ken irigasyon ken nababa a produktibidad dagiti talon. Amin dagitoy ket bakbaklayen dagiti maad-adipen a mannalon tapno agbiag ken pakanen ti sibubukel a gimong. Iti tunggal tedted ti ling-et kabayatan ti panagsukay ti daga iti sirok ti pudot ti aldaw,

agik-ikkis ti panagayat a mabaliwan ti kasasaad da – umap-apuy ti pannakilaban tapno matungpal ti arapaap a panagbalbaliw!

Ammo dagiti mulat nga umili a ti laeng dalan iti pudno a panagdur-as ket ti pannakawayawa manipud iti nadumaduma a langa ti pyudal, malapyudal ken imperialista a panagundaway. Tulbek ditoy ti panangiyabante ti dangadang para iti pudno a reforma ti daga. Ti kinahusto daytoy a programa ket napakenkanen iti dadduma a paset ti rehiyon iti napalabas a mano a bulan gapu kadagiti balligi nga inbunga ti nagkaykaysa a panagtignay. Nalatak ditoy ti organisado a panagtignay dagiti mannalon iti tipak dagiti baryo tapno maipababa ti abang iti daga agingga ti 50% manipud iti agdama nga abang iti maysa nga asyenda. Nairussuat ti dua nga inter-munisipal a tigna-

yan tapno labanan ti pannakai-bangon dagiti manangdadael a dam. Naipatungpal met ti maysa nga intermunisipal ken interprobinsyal a laban tapno maipangato ti presyo dagiti produkto ti mannalon. Naikasa dagiti tukad tipak a panagtignay laban iti militarisasyon. Naipagballigi met ti pannakawayawa dagiti mannalon nga inpabalud ti AFP.

Kadagiti baryo ti Cordillera, agtultuloy dagiti tukad tipak a laban. Maibilang ditoy ti pananglaban iti pana-ngipaserra ti Department of Environment and National Resources (DENR) ken lokal a gobyerno iti small-scale mining operation dagiti komunidad ken pannakaiparit ti pangtarikayo dagiti umili para iti bukod da a kasapulan. Mabukbukel met ti nasaknap a pannakilaban dagiti sibubukel a tribu, munisipyo ken intermunisipyo kadagiti dam ken dadduma pay a makadadael a proyekto a mangperdi kadagiti talon, pagbiagan, kultura ken pakasaritaan dagiti pagtaengan dagiti minorya. Manipud kadagitoy a laban, naibangon dagiti balangay ti Pambansang Katipunan ng mga Magbubukid - Cordillera People's Democratic Front (PKM-CPDF) kadagiti barangay ken mai-pangpangato nga agturong iti tukad tipak dagiti baryo, tukad munisipyo, inter-munisipyo ken probinsya.

Kasapulan a napinget nga iyabante ti pannakilaban tapno mai-patungpal ti minimum a programa ti rebolusyonaryo a reforma iti daga. Ikkantalmeg ti panagadal, panagplano ken panangiwayat ti nalawa a tignayan a masa para iti panangipababa ti abang ti daga, maingato ti tangdan ti mangmangged talon, panangipababa

DANGADANG

Ti Dangadang ket rebolusyonaryo a pagiwarnak iti Amianan-Laud a Luzon iti tarabay ti PARTIDO KOMUNISTA ti PILIPINAS. Maipablaak ditoy dagiti damdamag kadagiti aksyon ti Bagong Hukbong Bayan ken dangadang ti umili kasta met ti panagamiris kadagiti isyu a pakaseknan ti umili.

Silulukat ti Dangadang iti aniaman a saludsod, dillaw, singasing, koresponsal ken pangkultra a parnuay tapno mapadur-as ti linaon na.

Pagtitinnulongan tayo a padurassen ti Dangadang. Ti sangapulo a piso a presyo ti pagiwarnak ket bassit a donasyon tapno suportaran ti agtultuloy a pannakairuan na.

ITI DAYTOY NGA ISYU:

Editoryal : Rebolusyonaryo a Reforma iti Daga: Pudno a Dalan iti Panagdur-as ti Kaaw-awayan	
1 natay, 11 sugatan iti ambus BHB	
Mt Province	3
Ti CPLA kas Paset ti Makinarya ni Duterte kontra iti Umili ti Cordillera.	5
Ti Tured ken Pigsa ti Umili a Nangpasardeng kadagiti Makadadael a Proyekto	7
Ti panagmula ti Bt Corn, Pannakilumlom iti Bisin ken Utang	9
Panangilako ni Duterte iti Chico River, labanan!-CPDF	12
Umili Nagkaykaysa laban iti megadam,	13
Ultimo a Panggep ni Duterte.	15
BHB - Ifugao, nakairugin	16
Leonardo "Ka DM" Manadao	17
Kultura: Gun-oden ti Balligi	18

ti interes ti utang, panangibaba ti abang dagiti ramit iti produksyon, panangipangato ti presyo dagiti produkto ti talon, ken panangpadur-as ti produksyon. Natadem nga usigen ken dagus a labanan ti panangipasaknap dagiti imperialista kadagiti Genetically Modified (GM) a bin-i ti mais ken Golden Rice a makadadael iti salun-at ken aglawlaw. Labanan ti panaggamgam ti daga ken dagiti higante a proyekto a mangburak iti pagbiagan, pagtaengan ken aglawlaw kas kadagiti dam ken kumpanya ti panagminas.

Ti organisado a pigsa dagiti mammalon iti kaaw-awayan ti pagbutbutngan ti dasig nga apo't daga ken ti sibubukel nga agar-ari a sistema. Masapul a dagus a pagsaganaan dagiti reaksyonaryo nga addang da tapno lappedan, ikuspil ken ranggasan ti panagtignay ti lumablaban nga umili. Bukkan dagiti addang tapno sanggaen ti panagusar ti agar-ari a dasig iti amin a gamat ti reaksyonaryo nga

estado kas kadagiti linteg, korte ken baludan tapno lipiten ken kettelen ti kalintegan. Kangruunaan iti amin, tumakder iti sango ti manamnama a panag-irteng ti ranggas ti AFP, pulis, CAFGU, CPLA ken dadduma a para-militar a puersa. Ibutaktak ken labanan ti PDT ken panagkampo iti uneg ken aglawlaw dagiti komunidad. Rumbeng a napnuan-pigsa a labanan daytoy babaen ti organisado nga anti-pasista a panagtignay. Panunoten a nu addaan ti agar-ari a dasig ti reaksyonaryo nga armado a pigsa, ti rebolusyonaryo nga umili ket addaan met ti rebolusyonaryo a Hukbo. Ti laban tapno iyabante ti agaryo a rebolusyon ket nairut a nakasilpo iti iyab-abante ti Bagong Hukbong Bayan (BHB) a demokratiko a rebolusyon ti umili nga addaan sosyalista a perspektiba. Maisaysayangkat ti armado a dangadang iti kaaw-awayan tapno rebbeken ti pyudal a biley ti dasig nga apo't daga.

Saan a rumbeng nga agulimek iti sango ti umir-irteng a panna-kaatake ti kalintegan ken pagbiagan ti umili. Naibutaktaken ti pudno a galad ti rehimem a Duterte ken kumarkaro ti diskontento ti umili. Kasapulan ti mas aktibo a panagpamulat ken panagpatignay ti nalawa a masa a mammalon ken nailian a minorya iti rehiyon tapno maparegta manen ti higante a tignay masa iti Amianan a Luzon. Daytoy a tignay masa, kakuyog ti Hukbo ti umili ket addaan napateg a papel iti nailian a tignayan a masa tapno mapadisi ti kagurgura unay a rehimem a Duterte. Kagiddan daytoy, tuloy-tuloy a papigsaen ti BHB tapno salakninban ti umili, mapreserba dagiti nagun-od a balligi ken iyabante ti gubat ti umili iti nangatngato a tukad nga agturong iti balligi. Agpursige nga ipagballigi dagiti laban para iti pagimbagan ken nairut nga isilpo iti pangkabulkan a nailian-demokratiko a dangadang ti umili a Pilipino.

Tay-ak ti Gubat

1 natay, 11 sugatan iti ambus ti BHB-Mt. Province

Maysa a platon ti Philippine National Police (PNP) ti tinambang ti maysa a yunit ti Leonardo Pacsi Command (LPC) – BHB Mt. Province idiy Masini trail, Brgy. Aguid, Sagada iti alas-9:45 ti agsapa ti Hunyo 5. Natay ni PO2 Henry Dion ken 11 ti sugatan, pakaibilangan da Chief Supt. Joseph Bangcawayan Cayat ken Inspector Mariano Liban. Dagtoy a nagtipon a tropa ti RPSB (Regional Public Safety Battalion) ken PPSC (Provincial Public Safety Company) ket agisaysay-

angkat iti kombat nga operasyon ken panggep a mangkubkob iti kakadua idi nairussuat ti panagambus. Kalpasan ti laban ket nat-alged a nakamaniobra dagiti Nalabbaga a mannakigubat.

Dagiti tropa ti AFP ken PNP ket mangab-abuso kadagiti babassit a minero. Naipakaammo a manipud Pebrero, ti DENR ken MGB a kakumplot ti PNP-CAR ket mangisaysayangkat kadagiti atake laban kadagiti babassit a pagminasan a saan a nakarehistro iti Minahang Bayan. Puersaan

nga inpaserra ken binomba dagiti tropa ti AFP ken PNP dagiti abot ti SSM idiy

Kias, Baguio City ken tinakaw da dagiti naba ken naproseso a balitok. In pangta met ti Provincial Director ti PNP-Mt. Province a ni PSupt. Allen Ocden kadagiti minero iti Pidelisan, Sagada kasta met iti Alab ken Mainit, Bontoc a mabomba dagiti usok nu agked-ked da nga i-serra dagitoy a pag-minasan. Ma-laksid ditoy, naranggas nga ipatpatungpal ti DENR ken PNP ti total log ban. Kuna ni Ka Magno Udyaw, tagapagsarita ti LPC, "Nagresulta daytoy iti adu a panaglabsing iti karbengan-tao, panagkikil ken korapsyon. Dakkel a nakaapektar daytoy iti pagbiagan dagiti agtartarikayo ken kasta met ti pagalaan da kadagiti kasapulan da a para balay. Dagitoy a narugit ken bangbangir a kampanya a pang-environment ket mangitalmeg kadagiti babassit a minero ken agtartarikayo, ngem tuleng iti kiddaw ti umili a pannakaiserra dagiti dadakkel, gamrud ken manangdadael a ganganaet a kumpanya ti panagminas."

Segun iti LPC, ballaag daytoy kadagiti amin a pulis ken militar a bulsek a tumungtungpal iti mandar ti naranggas ken pasista nga amo da a ni Duterte. "Ballaag met laeng daytoy kadagiti sipsip nga isardeng da ti panag-espiya laban kadagiti rebolusyonaryo a puersa ken dagiti kailyan da. Awan ti dayaw ti sueldo a naggapu iti panangharas, pamutbuteng, panang-intriga ken panangpatay kadagiti kadaraan, pada a marigrigat ken magungundawayan nga isu ti pangtaraon iti pamilya."

Babaen laeng ti panangiyabante iti pudno a reforma iti daga ken nailian nga industriyalisasyon a marisut ti panagrigrigat ti kaaduan nga umili. Ditoy

..... tuloy iti p8

◆ Ti Bt corn ket mais a nakabilan ti gene manipud iti mikrobyo a *Bacillus thuringiensis* (Bt). Daytoy a gene ti mangmangted iti kabaelan tapno makaparuar ti mais iti sabidong a mangpatay iti peste nga Asia-tic corn borer. Kayat na a saoen, ti mismo a mais ket addaan iti pestisido kontra kadagiti insekto.

Bt Corn

◆ Numan pay iti rugi ket makapaksiat ti Bt corn iti Asiatic corn borer, mabalin nga iraman na a patayen dagiti insekto a makatulong iti mula. No bumayag, ti mismo nga Asiatic corn borer ket mabalin a maaddaan ti resistensya kontra iti pestisido ti Bt corn. Isu a mas narigrigat ton a paksiaten daytoy.

◆ Nadiseno ti Bt corn kas suicide seed tapno agtultuloy ti sigurado a ganansa dagiti korporasyon kas ti Monsanto, Syngenta, Pioneer ken Cargill ken dagiti lokal a kumpanya iti bin-i a kas iti East-West, Corn World ken Bioseed. Kayat na a saoen saan a mabalin a mangala ti bin-i manipud iti maapit a mais. Isu nga inkapilitan a gumatang ti mannalon tunggal panagmula iti nakanginngina a presyo.

◆ Dumanon iti P4,600 kada sako ti bin-i ti Bt corn kumpara iti P1,500-2,000 a presyo ti native (nainsigudan) a mais.

◆ Sumagmamano kadagiti produkto ditoy Pilipinas a napaneknekan nga addaan Bt corn kadagiti naiproseso a taraon kas mantika, starch ken saramsam (Corn Oil, Nestle Cerelac, Nesvita, Maggi Cup Arroz Caldo, Gusto Sausage, Purefoods Liver Spread, Campo Carne Luncheon Meat, CDO Corned Beef, Karne Norte Pinoy Style Guisado, Argentina Corned Beefken Beef Loaf, Quick Chow Instant Pancit Palabok, Granny Goose Tortillos ken Kornets, Jack & Jill Tortillos); Dagiti diaper ken dadduma a sanitary napkin; ken panangpataud kadagiti biofuels a kas iti ethanol.

◆ Maysa ti Ilocos Norte kadagiti lugar a nairugi ti testing a panagmula ti Bt corn. Idi pay 2002 nga insayangkat ti Mariano Marcos State University idiyay Batac ti testing a panagmula ti Bt corn. Idi Pebrero 2003, narugian metten idiyay San Marcelino, Dingras (5 ektarya) ken Pait, Vintar (4 ektarya). Nangrugi met nga ipakaammo iti kapatagan ti Kalinga idi 2002 aginggana a dimmanon iti upper Kalinga. Gapu iti awan sarday a panangallilaw dagiti korporasyon iti nadumaduma a wagas, Idi 2013 ket nagbalinen a maikadua ti Kalinga iti kadakkelan a mangpataud ti Bt corn.

◆ Ti native a mais a maimula iti asideg ti Bt corn ket maakaran ken dadaelen ti BT corn. Iti kasta, mabalin a mapukaw dagiti native a mais. Iti dadduma a lugar a namulaan ti Bt corn, naob-serbaran ti nalawa a panaggregaay ti daga.

◆ Ti Bt corn ket makasabidong iti tao ken mabalin a makaited iti kanser iti buksit ken bagis, depeko iti panaganak, sakit a nerbiyos, ken allergies, panagdarungingo, panagsakit ti barukong, panagsarsarwa, sakit iti sistema ti pagisbuwan, ken dadduma pay.

◆ Adun a pagilian iti Europe ken Asia ti nagsardeng iti panagisaknap ken panagmula ti Bt corn ken dadduma pay a kapada na a mula kas iti Bt soya, tarong ken cotton a mailaklako iti Pilipinas manipud 2013. Napataud met laeng ti GM a bagas a Golden Rice. ☺

*Nanayonan ti datos manipud naipablaak idi 2003

TI CPLA KAS PASET TI MAKINARYA NI DUTERTE KONTRA ITI UMILI TI CORDILLERA

Panawen pay laeng ti Oplan Bayanihan ti rehimeng US-Aquino ket binigbigen ti AFP a ‘signipikante a bilang’ ti Bagong Hukbong Bayan (BHB) ket nailian a minorya. Maiyannurot iti US Counter-Insurgency Guide, binukel ti AFP ti ‘Indigenous Peoples (IP)-centric approach’ weno wagas a nakapokus a mangrebbek iti panaglaban dagiti nailian a minorya. Mas pinabaknang ti AFP daytoy a taktika. Dagiti ramen ti ‘IP-centric approach’ ket talmeg nga aktibidad a “Civil-Military Operations” ti Oplan Kapayapaan ti pasista nga AFP ni terorista a Duterte.

Nakaturong ti “IP-centric approach” iti panangpunus iti militante ken palaban a tradisyon dagiti nailian a minorya babaen ti taktika a “divide and rule” a nabayagen a naus-usar kontra iti umili a Pilipino idi panawen pay ti panagsakop dagiti Espanyol ken Amerikano ken nagtultuloy kada-giti naglabas a rehimeng agingga iti agdama tapno parukmaen ti umili. Tapno maipatungpal ti saywar ken panangallilaw, dinagsenan da ti rekrutment ti militar iti intar dagiti kabataan a nailian a minorya, panangipagna kadagiti reformista a sosyo-ekonomiko a proyekto ken panagpamarang a sumuporta iti panangsakop iti daga dagiti nainsigudan nga umili. Dagiti maka-

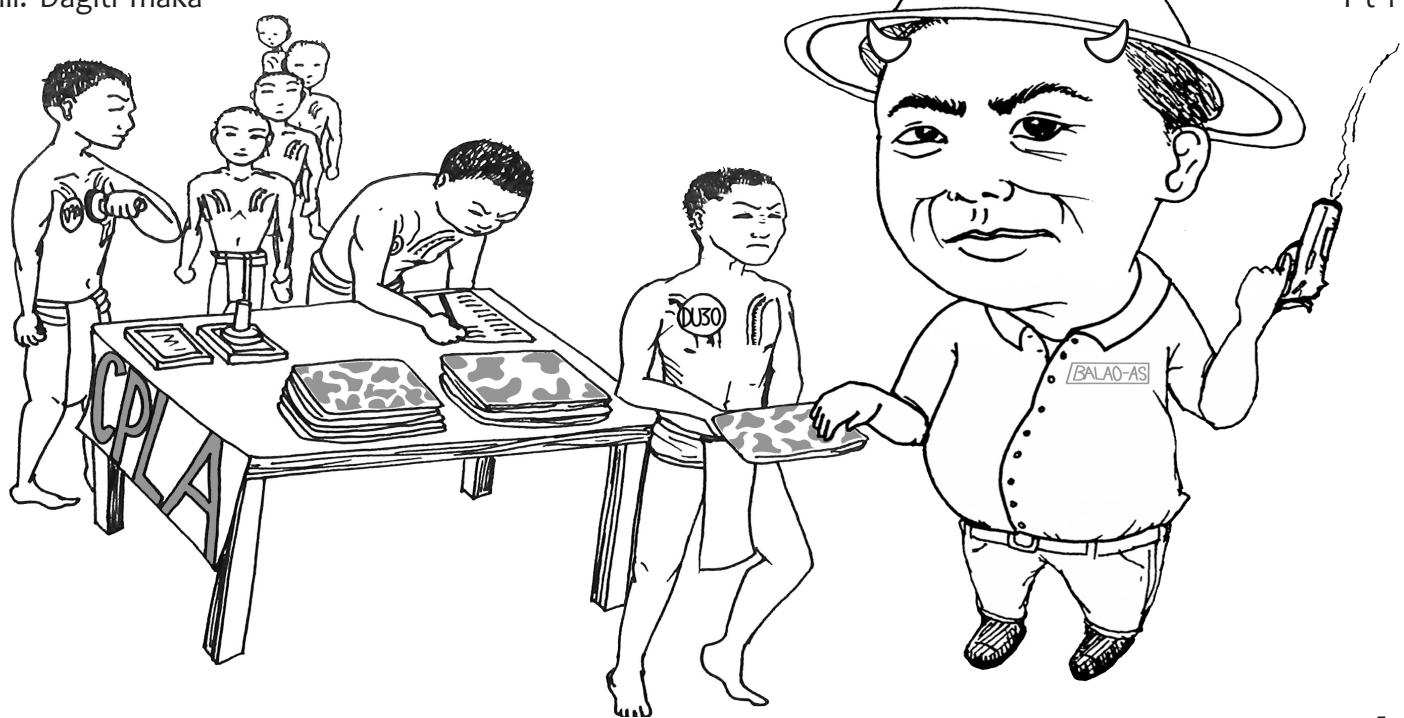
Duterte met a pulitiko ket idurdu-ron da ti Senate Bill 1678 weno ti linteg a mangibangon iti “au-tonomous region” iti Cordillera. Ikamakam da daytoy a gandat babaen iti panangbiag manen iti CPLA tapno usaren laban kadagiti umili a nailian a minorya iti Cordillera.

Awanan-bain a panagpausar ti CPLA

Ti panangbiag ti reaksyunaryo a rehimeng iti CPLA ket umannurot iti balangkas ti ‘IP-centric approach’ laban kadagiti umili iti Cordillera. Isu a pinili da ti kaulpitan, kontra-umili ken kontra-nailian a minorya a paksyon da Abra Vice Governor Ronald Balao-as, Conrado Dieza

ken Michael Sugguiyao a mangi-patungpal iti daytoy a panggep da. Iti March 21, 2018 a tungto-nan da Balao-as ken dagiti opisyal ti gobyerno ket napasingke-dan ti panangbigbig da iti CPLA kas “Peace and Development Force (PDF)” iti maipatakder to nga “autonomous region” ti Cordillera. Maibilang kadagitoy nga opisyal ket da Presidential Peace Adviser Jesus Dureza ken AFP Peace Process Office Chief BGen. Raniel Ramiro. Iti daytoy a tulagan ket agrekrut da kadagiti nayon a paramilitar kas iti CPLA nga agserbi kas reserve force ti reaksyunaryo nga armado ti rehi-men a US-Duterte iti Cordillera.

I t i

“Iti panagbalin na kas instrumento ti nailian a panangidadanes, ranggas ken panangallilaw ket pakakitaan nga awan iti kapanunutan da ti panangilaban iti pagimbagan ken karbengan ti umili ti Cordillera. Saan a panagserbi iti umili a nailian a minorya ti Cordillera ti motibasyon da, no di kasano a rumimbaw ken agar-ari iti Cordillela.”

napalalo a gagar a maarbisan ti maregmeg a gatac manipud iti rehimen ket desperadon ni Balao-as ken dagiti padana nga agpabigbig. Idi 2017 pay laeng ket inwaragawag nan ti bukod na a bagi kas mangidadaulo iti CPLA. Tapno mas kapapati ti daytoy a panangipblaak na ket inpasindayag na nga agdagup kano iti 3,000 katao ti kabuklan a bilang ti CPLA iti Cordillera. Da Dieza met ket nangisayangkat ti dua a training dagiti narekrut da a pumauneg iti buklen da a “Cordillera Indigenous People’s Army” wenco CIPA saday Pinukpuk Junction, Pinukpuk ken Agbannawag, Tabuk babaen iti kari a sueldo ken alawans.

Agresibo nga us-usaren ni Balao-as ti counter-insurgency fund ti probinsya ti Abra para iti aktibo a panagrekut ti adu a miembro ti CPLA a lumaban iti BHB. Inpangpangas na iti radyo a dagiti CPLA-CAFGU a binukel na ket direkta a timmulong iti pana-

gatake ken panagkubkob ti 24th Infantry Battalion iti yunit ti BHB-Abra idiy Kilong-Olao, Boliney idi July 1, 2017. Dua kadagitoy ket nakastreken kas regular a puersa ti Philippine Army iti agdama. Dagiti kakabagyan ken katribu ni Balao-as iti Boliney a nagtraining iti CAFGU iti maudi a paset ti 2017 ket pinasuporta na iti 24th IB a nakaengkwentro ti BHB iti baet ti Pilar, Abra ken Santa Maria, Ilocos Sur idi January 18, 2018. Ni Dieza ket napeklan met a kameng

ti MIG2 a mangiyar-aramid ti panangtiktok ken panangburak ti urnos dagiti tribu iti Kalinga. Pakakitaan daytoy a ti CPLA manipud idi aginggana ita ket saan a nagbaliw ti langa na – kas agruprupa a kuarta a paramilitar ti rehimen.

Manangallilaw ken naranggas

Manipud idi simmuko ti CPLA iti rehimen ni Cory Aquino idi 1987, inbelleng nan ti maskara na nga aginkukuna a para iti umili ti Cordillera. Segun kenni Ka Martin Montana, tagapagsarita ti Chadli Molintas Command (CMC)-BHB Ilocos-Cordillera, “Iti panagbalin na a kas instrumento ti nailian a panangidadanes, ranggas ken panangallilaw ket pakakitaan nga awan iti kapanunutan da ti panangilaban iti pagimbagan ken karbengan ti umili ti Cordillera. Saan a panagserbi iti umili a nailian a minorya ti Cordillera ti motibasyon da, nu di kasano a rumimbaw ken agar-ari iti Cordillera.”

Agserserbi dan para iti panangipalubos ti awanan-ressat a pangaserrek dagiti kumpanya ti dam ken minas. Maibilang kadagitoy a kumpanya ti Chevron, Aboitiz-Hedcor, DPJ Engineers and Consultants, Santa Clara, Makilala Mining Company, Cordillera Exploration Incorporated, ken Lepanto a mangagaw ken mangdadael kadagiti natural a rekursito iti uneg ti ansestral a daga dagiti nailian a minorya iti Cordillera. Ti CPLA kas PDF ket awanan duaduna ngisa isu ti maaramat tapno ranggasan ti umili a lumaban kadagiti plano ken proyekto dagitoy a ganganuet ken lokal a kapitalista.

Uray ania ti aramiden ni Balao-as kasta met dagiti kabunggoy na ket saan dan a maallilaw ti umili ti Cordillera. Ammon ti umili iti Cordillera a ti nagan a CPLA ket linged laeng iti pudno a galad na – kas kakumplot ti reaksyunaryo a rehimen iti panangipagna ti terrorismo iti Cordillera. Nayon pay ti CMC, “Iti kastoy nga aramid na, nalataken a ni Vice Governor Balao-as ket kontra-nailian a minorya ken agpapausar iti reaksyunaryo a rehimen tapno mangisaknap ti buteng ken panangallilaw iti umili. Ken nalawag a saan nga agballigi ti CPLA iti minamaag a panggep na nga agpabanglo iti umili gapu iti nabangsit a rekord na. Ken saan met nga agballigi ti rehimen nga US-Duterte iti panangaramat kadagitoy a takтика iti panangipatungpal ti atas na a kas natulnog nga aso-aso ti imperyalismo nga US. Panangituloy laeng daytoy iti agtultuloy a kontrol ti US iti pagilian ken ti pananggamrud iti kinabknang ti Cordillera a pakairurumenan dagiti nailian a minorya nga agindeg ditoy.”

TI TURED KEN PIGSA TI UMILI A NANG-PASARDENG KADAGITI MAKADADAEL A PROYEKTO

Bibiagen manen ni Rodrigo Duterte dagiti natay. Iti panggep a makaakup ti superganansya, isubsubli na dagiti proyekto ti dikadura nga US-Marcos uray naiyukiten kadagiti panid ti pakasaritaan ti narimat a pananglaban ti umili kadagitoy. Iti programa a “Build, Build, Build” ket mabukbukbokan ti Kalinga kadagiti proyekto a maitamtambor a mangipaay ti panagdur-as iti intero a rehiyon. Maibilang ditoy ti agresibo a panangitakder kadagiti proyekto iti renewable energy, panagminas ken uray ti Chico Dam a nabannuar a linabanan ti umili idi dekada 80.

Dagiti Nagsasaruno a Gandat ti Rehimeng Marcos a Pinaay ti Umili ti Kalinga

Iti gandat a mas pay makagamgam ti dakdakkel a ganansya, inyablat ni Marcos ti Martial Law iti intero a pagilian ken inlukat na ti Cordillera para iti panagserrek dagiti nadumaduma a gangannaet a proyekto. Kas paset ti “Regional Industrialization Program,” pinanggep na ti panangpalawa kadagiti pagminasan iti Cordillera, maibilang ditoy ti ekspansyon ti kumpanya ti Philex iti Batong Buhay, Balatoc, Pasil. Kagiddan na dagitoy ti panangtakder kadagiti dam ken operasyon dagiti kumpanya ti logging, kas iti Chico Dam 1-4, ken ti Cellophil Resources Corporation-Celulose Paper Corporation (CRC-CPC) iti Abra ken Apayao.

Ti operasyon ti Batong Buhay Gold Mines, Inc. (BBGMI) ket nagbalin a didigra para iti pagbiagan dagiti umili iti Kalinga, Mt. Province aginggana iti Isabela. Nagresulta ti nakaro a polusyon kadagiti kataktalonan ken iti karayan Chico ti panangibelleng ti kumpanya kadagiti mine tailings.

Adu nga umili ti naapektaran ditoy, aglalo ta ti Tabuk, Kalinga ket maibibilang a ‘rice granary’ ti Cordillera. Adu dagiti natnatay a lames ken dinguen gapu kadagiti makasabidong a kemikal a naganus kadagiti Karayan Pasil ken Chico. Dagiti mangmangged met ti kumpanya ket saan a mait-ited ti umdas a pasuelo ken naanay a benepisyoso.

Manipud 1974 ket nagrugui ti ispontanyo a panagtignay ti umili tapno labanan dagitoy, babaen kadagiti bodong conferences ken panagsukisok dagiti relihiyoso a grupo ken delegasyon dagiti antropologo. Naipangato ti pananglaban dagiti umili idi simrek ti immuna a yunit ti Bagong Hukbong Bayan (BHB) iti Kalinga idi 1976. Narecta dagiti ‘iskoling’ ken panag-organisa iti masa. Nasilipoan dagiti lider ken pangat dagiti tribu a mas nangpapardas iti panangpalawa ken impluwensya ti BHB. Nairussuat ti kaunaan a taktikal nga opensiba ti BHB idi binira na ti maysa a tim ti Philippine Constabulary (PC) idi 1977. Iti pannakariing ti palaban a pakinakem dagiti maingel a tribu iti

Kalinga ket adu dagiti simmampa iti BHB a naggapu kadagiti tribu.

Panagpigsa dagiti Dangadang ti Umili iti Tengnga ti Militarisasyon

Pinairteng ti rehimeng Marcos ti militarisasyon iti daytoy a panawen. Inpakat na dagiti puersa ti 41st Infantry Battalion (IB), 45th IB, 48th IB, Marine Battalion Landing Team-6 (MBLT-6) ken lokal a PC kadagiti sona a gerilya iti tri-boundary ti Kalinga-Abra-Mt. Province. Nagbalin a pribado a mersenaryo dagiti higante a kumpanya a kas iti BBGMI dagiti militar a naaramat tapno masigurado nga awan ti lapped iti manangdadael nga operasyon na daytoy. Nakalak-am ti umili kadagiti nakaro nga abuso iti ima dagiti nadangkok a tropa dagiti militar, kas iti panangtiliw kadagiti ag-protest, interrogasyon, iligal a panagrikisa kadagiti balbalay, ken dadduma pay.

Saan a nagbalin a lapped ti militarisasyon nu di lallalo pay a nangpagil-ayab iti pungtot ti umili. Limmatak dagiti dangadang masa iti umuna a kuarto ti dekada 80, aglalo iti panangpatay dagiti pasista a tropa ti 41st IB kenni Macliing Dulag idi April 24, 1980. Naangay ti dakkel a fact-finding mission sadiay Bgy. Luplupa, Tinglayan tapno imbestigar ti panangpatay kanyana. Pebrero 1982 met a naisayangkat ti istorikal a martsa-rally iti Dagupan-Bulanao a sentro ti Tabuk. Naki-

partisipar ti nasurok 1,000 nga umili ditoy. Mapangeddeng a napasardeng ti operasyon ti BBGMI gapu iti nakaro a disgusto ken panaglaban dagiti umili iti makadaael nga operasyon na daytoy. Adda dagiti gandat a lukatan manen ti ope-rasyon daytoy ngem linabanan latta ti umili.

Ti Kaipapanan ti Dutertenomics iti Kalinga

Iti agdama, ilaslastog ti rehimmen a Duterte ti makuna na a “Dutertenomics.” Ti makunkuna a “naimbalitokan a panawen ti imprastruktura” ket awan dadduma a kaipapanan na nu di panagbasak-basak dagiti gangnaet a kumpanya nga agkatkay a mangtengngel iti natural a kinabknang ti Kalinga. Parabor ti rehimmen daytoy kadagiti kumpanya a Tsino kasukat ti puonan a pag-iinnagawan met dagiti lokal a burukrata. Babaen kadagitoy a proyekto iti imprastruktura ket maikkan-gundaway dagitoy a kumpanya a mangitambak met kadagiti sobra a produkto na a landok ken dadduma pay a materal. Prayoridad na a proyekto iti uneg ti “Build, Build, Build” ket ti Chico River Pump Irrigation Project, nga iti kinapudno na ket proyekto a dam met laeng. Kabayatan nga ikarkaradap da ti implementasyon dagiti dadduma pay a proyekto a kas iti Karayan Dam, Tanudan Dam, Pasil Dam, Sultan Dam ken Nabuangan Dam idiy Apayao. Nadumaduma a tipo ti pananglimlimo ti us-usaren da tapno ipaakseptar dagitoy a

klase ti proyekto iti umili. Maibiling ditoy ti “irrigation projects,” “flood control,” ken dadduma pay.

Iti daytoy a balangkas ti nakai-paunegan ti panangpairteng ti AFP ti militarisasyon iti intero a probinsya. Iti agdama ket naipakat ti 50th IB kadagiti istratehiko a paset ti probinsya ken agtultuloy ti rekrutment da ti militar, pulis ken CAFGU-CPLA. Panggep na daytoy nga agipasaknap ti butteng ken saywar tapno lappedan ti umir-irteng a panaglaban dagiti umili ken isigurado ti interes dagiti gamrud a kumpanya ken ti pista a rehimmen nga US-Duterte.

Ipanpannawagan ti Cordillera People’s Democratic Front-Kalinga ti panagkaykaysa dagiti amin nga umili ken tribu ti Kalinga a manglaban kadagitoy a proyekto. Kas iruprupir ni Ka Daniel LN Gibon, tagapagsarita ti CPDF-Kalinga, “Nalawag iti umili nga awan ti dadduma a pagturongan dagitoy a proyekto, nu di mangrabsut iti pagbiagan ti umili a nainsigudan, a nangsukay ken nangaywan iti daga. Saan nga ipalubos a kastoy ti pagturongan na. Adawen dagiti adal manipud kadagiti naipagballigi a kampanya iti panangdepensa iti daga, biag ken kinabknang ti Cordillera. Dakkel

ti pinapel dagiti tignay masa ken panangpapigsa iti armado a panaglaban iti panangpaay kadagiti panggep dagiti napalabas a rehimmen. Isu dagitoy ti masapul nga iggeman tapno maipakita ti tured ken pigsa ti umili. Masapul a salakniban ti daga kas puon ti biag tapno maaywanan daytoy para iti sumarsaruno a kaputotan. Ilaban ti kalintegan para iti bukod a panggeddeng iti balangkas ti nailian demokratiko a rebolusyon agingga iti panangitakder iti sosyalista a masakbayan.”

Tay-ak ti gubat . . . manipud p4

Cordillera, babaen laeng iti panangilaban iti kalintegan iti bukod a panggeddeng a masalakniban ti kinabknang ti ili ken mapagserbi kadagiti agindeg ditoy. Malaksid iti panagpursige nga ilaban dagitoy, lalaonen met dagiti adyenda iti tungtongan iti kappia. Kappia a nakabasar iti hustisa ti husto a sungbat ti pananggibus iti panangidadanes ken pananggun-daway a sagsagrapen ti nalawa nga umili - saan a panagserrek iti saan a makatao a trabaho a kas pulis, soldado ken sipsip. Mabtag tayo ketdi a manglaban iti manangirurumen a rehimmen ken iti bulok a sistema a pagturturayan na.

TI PANAGMULA TI BT CORN: PANNAKAILULMLOM ITI BISIN KEN UTANG

Ti probinsya ti Kalinga, kas iti dadduma pay a paset ti Cordillera, ket sigud nga agmulmula kadagiti nainsigudan a klase ti mais a maawagan a diket wenco lupog. Ngem manipud 2002 ket nagrugti ti panagserrekar dagiti GM (genetically modified) a bin-i a Bt corn babaen iti pangtesting ti kumpanya a Pioneer ken ti Department of Agriculture (DA) iti patag a paset ti Tabuk. Paulit-ulit nga ipalpalawag dagiti agilakkalo kadagitoy a bin-i ti adu kano a benepisyo a kas iti "ad-adu nga apit, bassit a gasto, ken dakdakkel nga inkam" - banag a pakaawisan met dagiti adu a mammalon aglalo iti kasasaad a nairut ti pakasapulan da ti kuarta.

Iti las-ud ti tallo a tawen manipud 2013, napaspas ti panagbalin ti Kalinga kas maikadua a kadakkelan nga agpatpataud ti mais (yellow ken white corn) iti Cordillera. Manipud kadagiti patag a paset ti probinsya a kas iti munisipyo ti Rizal, paset ti Tabuk ken Pinukpuk ket napardas a simmaknap ti panagmula ti Bt corn. Dimmanon daytoy kadagiti interyor a paset a kas iti Upland Pinukpuk ken Daya a Balbalan, kasta met iti dadduma a paset ti Pasil ken Lubuagan. Dagiti dati a namulaan ti kape ket Bt corn metten ti naisukat, kasta met kadagiti kapagayan. Manipud iti 9,516 nga ektarya idi 2005 ket limmbo daytoy iti 14,459 ektarya idi 2014. Ti Tabuk City ti kalawaan ti erya a namulaan ti mais, sumaruno ti Pinukpuk ken Rizal. Manipud 2004-2009, 275,544 metriko tone-lada (MT) ti napataud ti Kalinga, maisegunda iti Ifugao a 358,311 MT met. (Kitaen ti Tsart 1)

Iti panagsaknap ti panagmula ti Bt corn, nagbaliw ti langa ti agrikultura iti probinsya. Saanen a panagmula para iti konsumo ti turong ti produksyon nu di ket panagmula para iti kuarta. Umannurot daytoy iti neoliberal a turong ti agrikultura. Ti neolibe-

ralismo wenco 'baro a liberalismo' ket dagdagsenan na ti panangibukbok dagiti monopolyo kapitalista a kas iti Monsanto ti puonan kadagiti atrasado a pagilian, kasukat ti ad-adu pay a ganansya. Mailuklukat ti ekonomya dagiti nakukurapay a pagilian a kas iti Pilipinas iti lallalo pay a pananggundaway ti imperialismo babaen iti makunkuna a neoliberal a globalisasyon.

Iti panagserrekar dagiti bin-i a GM, ti makapespes ti kadakkelan a ganansya ket dagiti higante a korporasyon ti agrokemikal, a kas iti Monsanto, Syngenta ken dadduma pay. Idi 2009, ti Monsanto ti nakaakup ti kangatuan a ganansya manipud iti innem a dominante a korporasyon iti agrokemikal. Agarup 15 milyon a babassit a mammalon a ngagapu kadagiti nakukurapay a pagilian ti mangbukbukel ti 90% a nangimula kadagiti genetically modified (GM) a mula idи 2011. Segun iti panagsukisok ket saan dan a makaurnong ti bin-i ken

saan dan a maimula manen dagitoy. Dumakdakkel ti gasto ngem bumasbassit ti mapastrek dagiti mammalon. Kumarkaro ti panagbalinen ti mammalon a tagapartuat kadagiti naata a materyales a kasapulan dagiti gangannaet, aglalo ta ti yellow corn ket adu ti pagbalinan na nu maiproseso. Iti kastoy, kumaro ti panagbisin ken krisis iti ekonomya, gapu ta ti maysa a kangrunaan a kasapulan ti tao tapno agbiag – ti makan – ket naipaima metten iti kontrol dagiti imperialista.

Kumarkaro a Pananggundaway kadagiti Mannalon

Basar mismo iti kapadasan, ti panagmula ti GMO ti nangted-dalan tapno dumakkel ti gastos ken mailumlom dagiti mammalon iti utang. Iti maysa laeng a siklo ti panagmula ti Bt corn a tallo aginggana lima a bulan, dumanon iti P62,527.00 ti kabuklan a gasto agraman ti interes ti utang. Nu makapataud man ti P101,062.50 iti panaglako, ti neto nga inkam na nu maibawas dagiti gasto ket P38,535.00, a nu bingayen iti 150 aldaw ket agbalin laeng a P256.90 ti mapastrek na kada al-daw! iti kaaduan a kaso, mas prinsipal ti makayanan a mabayadan ti mammalon ngem agtaltalinaed ti utang, nga agtultuloy a matuonan aginggana a saanen a mabayadan ti mammalon. (Kitaen it Tsart 2)

Tsart 1. Mais: Produksyon, Erya, ken Apit kada Ektarya 2011-2015, Kalinga

Item	2011	2012	2013	2014	2015
Production (MT)	65,505	64,166	64,944	54,975	53,771
Area (Ha.)	14,314	14,318	14,890	14,459	14,507
Yield/Ha.	4.58	4.48	4.36	4.80	4.71

Phil. Statistics Authority, Kalinga. 2016

Tsart 2: GASTO ITI PRODUKSYON ITI MAYSA A SIKLO A PANAGMULA TI BT CORN (3-5 BULAN)

	KANTIDAD	BALOR	DAGUP
<i>Abono</i>			
<i>Urea</i>	7 bags	7,140.00	
<i>16-20-0</i>	5 sacks	4,600.00	
<i>Bin-i</i>			
<i>Pioneer</i>	2 bags	9,200.00	
<i>Herbicide</i>			
<i>Spitfire</i>	2 gallons	2,000.00	
<i>24D</i>	2 liters	580	
<i>Tangdan</i>			
<i>Panagpatraktor (2tao/ektarya)</i>	2 katao/ekt.	2,300.00	
<i>Panaggulis/arado</i>	2 katao	600	
<i>Panagmula</i>	Per bag w/gulis @ P1,200/bag x 2 bags & 4 kilos	2,880.00	
<i>Panagbasal</i>	2 katao @ P150/day	300	
<i>Panag-side dress</i>	3 katao	450	
<i>Panag-sprayken panagpasirok</i>	2-3 katao @ P250/day x 2 times	1,250.00	
<i>Panagburas</i>	28 katao @ P180/day	5,040.00	
<i>Panagbilag</i>	8 katao @ P150/day x 2 days	2,400.00	
<i>Total gastos iti makan</i>		4,083.00	
<i>Gastos iti ramit</i>			
<i>Abang ti thresher</i>	P30/sack x 132 sacks	3,960.00	
<i>Krudo para iti karyada</i>	P36/liter x 20 liters	720	
<i>Sako</i>	P10/sako x 500 sacks	5,000.00	
<i>Interes ti Utang</i>			
<i>Cash</i>	5% ti 10,000.00	2,000.00	
	10% ti 6,000.00	2,400.00	
<i>Farm Inputs</i>	5% ti 28,120.00	5,624.00	
KABUKLAN GASTO			62,527.00
KABUKLAN NGA APIT:			
<i>132 SACKS WET = 8,085 kg(good dry) x P12.50/kilo</i>		101,062.00	
NETO			38,535.00
AGTALINAED NGA UTANG			44,120.00
DEPISIT PAY NU MABAYADAN TI UTANG			- 5,585.00

Parikut met laeng dagiti agmulmula ti Bt corn ti kinakurang dagiti ramit a mausar. Dagiti ramit a kas iti traktor, thresher, karison, plantilla, ken nuang ket ipaabang dagiti akinkukua. Saan a kabaelan dagiti kaaduan a mannalon a makaala ti reaper ken planter, ken agbalbalin pay a rason dagiti akinkukua kadagitoy tapno makissayan ti bilang dagiti mangmangged-talon a tangdanan da. Iti paset ti Tabuk ken Pinukpuk ket masansan a tersahan wenco 1/3 ti bingayan ti apit, a nu sadinno ket 1/3 laeng ti bingay ti nagmula ken awan ti bingay ti akindaga iti gasto. Isunga ti bingay ti nagmula ket bumassit pay gapu iti panangikissay na kadagitit gasto iti panagmula aginggana iti panagapit.

Nadumaduma ti wagas dagiti traders tapno makakusit. Kalatakan a wagas da iti panagkusit

ket ti grading system a nu sadinno ket masansan nga ipababa dagiti trader ti grado ti mais nga ilakkalo dagiti mannalon tapno mas nababa ti presyo na. Kasilpo na daytoy ti panagburiki wenco panag-abot da iti sako ti mais tapno makita dan ti itsura na uray nu saan pay a naikilo. Mano a kilo ti malugi ti mannalon gapu ta dagiti bukel a natinnag iti panagburiki ket saanen a karaman iti bayad. Ngem nu dagitoy a mais ket mai-pan kadagitit dadakkel a trading centers idiyay Isabela, Bulacan ken dadduma pay ket kaykayat pay ketdi dagiti kumpanya a nalungso dagiti mais a maibagsak kadakuada gapu ta mas nalaklaka a mapespes ti natural a lana na daytoy. Sumagmamano kadagitit dadakkel a kumpanya a pangilakkaloan dagiti traders ti mais ket ti Nestle, Universal Robina ken San Miguel Corp.

Gapu ta dakkel ti gasto iti produksyon, sumrek met laeng ti pananggundaway babaen iti usura wenco nangato nga interes ti pautang. Dagiti traders ken agpapautang ket agduduma dagiti wagas da iti panagpautang ken panaglako kadagitit inputs. Maibilang kadagitit araramiden da ti direkta a panagpautang ti cash ken inputs nga aginteres ti 5-10% kada bulan, iti dadduma ket mais ti maibayad kadakuada, ken panangipangato iti presyo dagiti inputs. Nu saan a makabayad ti nakautang ket agtultuloy latta ti interes. Ti usura ket mangibunga iti dadduma pay a panaggundaway kas iti pananggamgam ti daga ken dadduma pay a sanikua, a lallalo a mangilumlom kadagitit mannalon iti rigat.

Dagiti Epekto

Segun iti panagsukisok ti Tignayan dagiti Mannalon iti Kalinga, maapektaran met laeng ti aglawlaw ken salun-at dagiti agmulmula ti mais gapu kadagitit abono ken pestisidyo a maus-usar. Adda dagiti obserbasyon iti panagbaliw ti raman ti danum, panagburis ken pannakaperdi ti kudil gapu iti nausar a pesticide. Perdien met laeng dagitoy a kemikal ti taba ti daga ken agbalbalin a gapu ti pannakaiyanud ti akinrabaw a daga (topsoil) nga addaan kadi-giti sustansa a kasapulan ti mula tapno lumangto. Gapu ditoy, ngumatngato ti kasapulan nga abono tapno masupusopan ti panna-kaawan ti taba ti daga.

Saanen a makaimula ti dadduma pay a nateng iti aglawlaw dagiti namulaan a Bt corn. Saan a nasayaat ti langa ti bulong ken bunga dagiti nateng a masida nga asideg iti Bt corn gapu ta perdien

ti herbicide. Nu maaddaan ti resistensya dagiti peste iti herbicide, umadu ket di ti dadduma a peste a mang-atake kadagiti Bt corn ken dadduma pay a mula a kaabay na. Iti Pangasinan, Iloilo, Capiz ken Bukidnon, adda dagiti timmaud a baro a peste ken ruot a saan a mapaksiat ti herbicide kas iti corn plant hopper, ruot a kas iti ‘oyampong’ wenco super weeds. Ti nakaro pay dagiti kamaisan iti North Cotabato ket natamaan ti fungus a Banded Leaf and Sheath Blight, gapu iti awansarday a panagusar iti herbicide. Nganngani awan ti naapit dagiti mannalon sadiay gapu iti panna-kaperdi dagiti bunga na.

Nu adda ti landslides wenco reggaay iti panawen ti panagtutudo, dagiti naiyanud a daga manipud kadagiti pagmulaan ti Bt corn a napan kadagiti karayan ket nagbalin a gapuanan ti pannakatay dagiti lames iti karayan, kas iti kapadasan iti Capiz.

Iti panagserrek dagitoy a bin-i a partuat dagiti imperialista, lalalo a mapunpunus dagiti nainsigudan a bin-i ken variety ti mais a mabalin a kanen. Saan a kas iti sigud a klase ti mais, ti Bt corn ket saan a mabalin a kanen ti tattao gapu ta napait ken adu ti epekto na iti salun-at. Mapilitan dan a gumatang ti bagas ken masida a para taraon ti pamilya. Isunga iti kastoy, ti mannalon nga agpartuatu ti makan ket isu ketdin ti awan kanen na.

Makita kadagitoy ti epekto ti panagsaknap ti Bt corn ket saan nga isu ti mangipaay ti nam-ay kadagiti mannalon nu di pakaisagmakan na. Maperdi ti daga, salun-at ken ti mismo a pagbiagan na. Saanen nga agrikultura a mangbiag iti umili ti turong nu di ti

panangpakaro iti pyudalismo ken malapyudalismo tapno pespesen dagiti mannalon para iti ganansya dagiti kapitalista.

Labanan ti Panangtengngel ti Imperialismo iti Agrikultura

Rumbeng a labanan ti panangsalukob ti imperialismo iti agrikultura. Napateg ti papel ti panangpapigsa kadagiti anti-pyudal a pannakidangadang tapno inutinot a mapapigsa ti bileg ti masa a mannalon babaen iti panangilaban kadagiti pagsayaatan ken pagimbagan da. Maibilang ditoy ti panangilaban iti nainkalintegan a presyo ti produkto, panangipababa ti interes ti utang, ken panangibutaktak iti nadumaduma a sistema ti pananggundaway a kas iti buriki, grading system ken dadduma pay. Nayon na met laeng ditoy a laban ti para iti seguridad ti makan babaen ti panangipreserba kadagiti nainsigudan a bin-i ken agtultuloy a panangilaban iti panagsaknap ti GM a bin-i.

Ti panangisayangkat kadagiti dangadang a masa tapno labanan ti nadumaduma a pananggundaway ket nakapauneg iti balangkas ti Agraryo a Rebolusyon tapno magibusan ti pudno a ramut ti panagrigrigat. Segun kenni Ka Daniel LN Gibon, tagapagsarita ti Cordillera People's Democratic Front-Kalinga, “iti panangisayangkat ti gubat ti umili, napateg a ramen na ti agraryo a rebolusyon. Babaen ditoy, magibusan ti kangrunaan a problema dagiti mannalon a nailian a minority – ti pyudalismo, a rangtay met ti imperialismo tapno maipagna na ti panangagaw iti daga ken panangidadanes kadagiti nailian a minority.”

Kas kongkreto a paset ti prog-

rama ti nailian-demokratiko a rebolusyon iti tungtongan iti kappia iti baet ti GRP ken NDFP, nailanad iti maidatdatag a Komprehensibo a Katulagan iti Sosyo-Ekonomiko a Reforma dagiti sumaganad a probisyon iti agraryo a reforma ken agrikultural a panagdur-as: ti panangbigbig iti karbengan dagiti nailian a minority iti ancestral a daga, panangipangato iti produksyon a makan tapno masungbatan ti kasapulan ti umili, panangburak iti monopolyo dagiti apo’t daga iti nalalawa a daga ken libre a panangiwaras dagitoy kadagiti mannalon, panangmintinar kadagiti presyo dagiti magatgatang a kabaelan dagiti mannalon, ken panangilaban inggana a mapunas ti usura ken dadduma pay a forma ti pananggundaway.

Ti panangilaban iti liberalisyon iti agrikultura ket paset ti nailawawa nga anti-imperialista a laban iti intero a sangalubongan. Ti armado a pannakidangadang ken ti dangadang ti umili ti mangparmek iti bileg ti imperialismo bayat nga itaktakder na ti pundasyon ti sosyalismo a kas kakaisuna laeng nga alternatibo para iti magungundawayan nga umili. Kas iti kapadasan ti umili sadiay Tsina ken Rusya, nalak-amda ti rang-ay ken gin-awa babaen iti planado ken mapangeddeng a panangipaay iti pudno a reforma iti daga idi panawen ti sosyalista a konstruksyon iti pagilian da. Ti amin-a-benneg a panangpadur-as iti kaaw-awayan iti balangkas ti sosyalismo laeng ti mangwayawa ya iti umili a mannalon manipud iti saklot ti krisis ken kinakurapay, kalpasan ti panagballigi ti nailian-demokratiko a rebolusyon.

“Panangilako ni Duterte iti Chico River, labanan! ” - CPDF

Ti Chico River Pump Irrigation Project (CRPIP) ket maysa nga ambisyoso a proyekto nga imprastruktura nga indasar ken pinapondoan ni Rodrigo Duterte kadagiti imperyalista. “Daytoy a proyekto ti maysa a pakakitaan ti panangilako ni Duterte iti rekursa ken ansestral a daga dagiti nailian a minorya kadagiti gannaet a kapitalista. Ipilit da nga ipaakseptar ti proyekto uray nu ti sukat na ket agpeggad ti pagbiagan ken ti mismo a biag dagiti nailian a minorya,” kastoy ti panangiladawan ni Simon “Ka Filiw” Naogsan, tagapagsarita ti Cordillera Peoples’ Democratic Front (CPDF).

Tapno isigurado ti panagrugi ti proyekto, indauloan dagiti tao ti China CAMC Engineering Co, Ltd. ti groundbreaking ceremony a naangay sadiay Pinukpuk, Kalinga idi maikadua a lawas ti Hunyo. Ti CRPIP ket kaunaan a flagship project iti uneg ti “Build, Build, Build” ti rehimene Duterte iti Cordillera. Daytoy a proyekto ti kadakkelan a naipastrek iti Kalinga, a maitakder iti Karayan Chico ken waig ti Talaca. Saklawen ti proyekto ti 21 barangays iti Pinukpuk, Kalinga ken paset ti Cagayan (Tuao ken Piat). Ti katulagan para iti panagpautang ti China, nga aggatad ti P3.135 bilyon (\$62.09 milyon) ket napirmaan idi Abril 10 idi bimmisita ni Duterte idiy China. Iti lasud ti dua a dekada, mainayon ti pawawayway na a pito pay a tawen, bayadan ti umili daytoy a gataad ken ti naituon nga interes.

Inlanad ni Ka Filiw ti agbalin nga epektu na iti umili. “Iti

kangrunaan, pananglasing iti karbengan ti umili a nailian a minorya. Awan ti naangay a konsultasyon kadagiti komunidad tapno naan-anay nga ipalawag ti proyekto. Ti panagserrek dagiti pribado a kumpanya tapno itakder ti proyekto ket pakakitaan a ti irigasyon ket agbalin a negosyo, saan a serbisyo. Pammaneknek iti agtultuloy a nailian a polisiya ti reaksyunaryo a gobyerno a ti Cordillera ket pagalaan laeng ti rekursa, saan a kas pagnaedan ti umili a masapul a padur-asen. Datayo ti mapaidaman bayat a ti nainsigudan a daga tayo ket maagaw ken magamrud dagiti kinabaknang na.”

Kadawayan a mapasamak iti amin a lugar a naitakderan ti dam a tunggal dumakkil ti danum ken pana-panawen nga agibulos ti dam ket malayus dagiti baryo nga adda iti baba ti ayus (downstream) bayat a dagiti ili iti ngato a paset sakbay ti pump irrigation (upstream) ket maapektaran met laeng gapu iti backflow.

Segun kenni Ka Filiw, iti kastoy nga agpeggad ti ansestral a daga, napaneknekan iti atiddog a pakasaritaan dagiti nailian a minorya nga awan ti dadduma nga addang nu di ti panangsaknib iti

daga, biag ken kinabaknang. Kinunna na, kas met laeng iti napalabas a pannakidangadang ti umili laban iti Chico Dam ken Cellophil Resources Corporation iti panawen ti kangitingitan ti Martial Law ni Ferdinand Marcos.

Inpanawagan na ti napinget a panangitultuloy ti pananglaban iti nasao a proyekto, “Saan nga agpaallilaw kadagiti kari ken buladas a sasaoen ti rehimene. Rumbeng nga ipakita tayo kenni Duterte a saan na a kabaelan a buraken ti nairut a panagkaykaya ken pigsat umili a nailian a minorya. Pairtengen ti militante ken armado a laban para iti panangrespeto ken panangbigbig iti karbengan para iti bukod-a-pangngeddeng ken karbengan iti ansestral a daga. Saan a palubosan dagiti rinuker a panggep ti rehimene a kinopya na iti idolo na a ni Marcos. Itandudo ti panagdur-as a nakaturong iti pagimbagan ti umili, saan a para iti pagganansyaan dagiti gannaet a korporasyon. Rumbeng laeng nga ilaban ti karbengan iti daga ken kinabaknang. Dagitoy a rekursa ket rumbeng nga agserbi para iti planado a sosyalista nga ekonomya. Ti panangilaban iti karbengan iti daga ket maiituron para iti panangibangon iti industriyalizado, narang-ay ken nadur-as a masakbayan babaen ti panagballigi ti nailyan demokratiko a rebolusyon nga addaan sosyalista a turongen.”

Ti inkamakam a groundbreaking ceremony ti proyekto idu June 8, 2018. - Manila Times

Umili, nagkaykaysa laban iti megadam Kampo ti 81st IB, pinetisyonan da a pumanaw

LOCOS SUR — “Ipangag yo daytoy a petisyon ta maipangruna koma ti panangsalaknib ti biag ken pagbiagan mi, imbes a ti pagganansyaan dagiti gangannaet a negosyante,” isu ti karit ti umili a naggapu iti nadumaduma a paset ti Ilocos Sur kadagiti opisyales dagiti lokal a yunit ti gobyerno laban iti megadam a maipatakder iti surong ti Brgy. Ubbog, Salcedo.

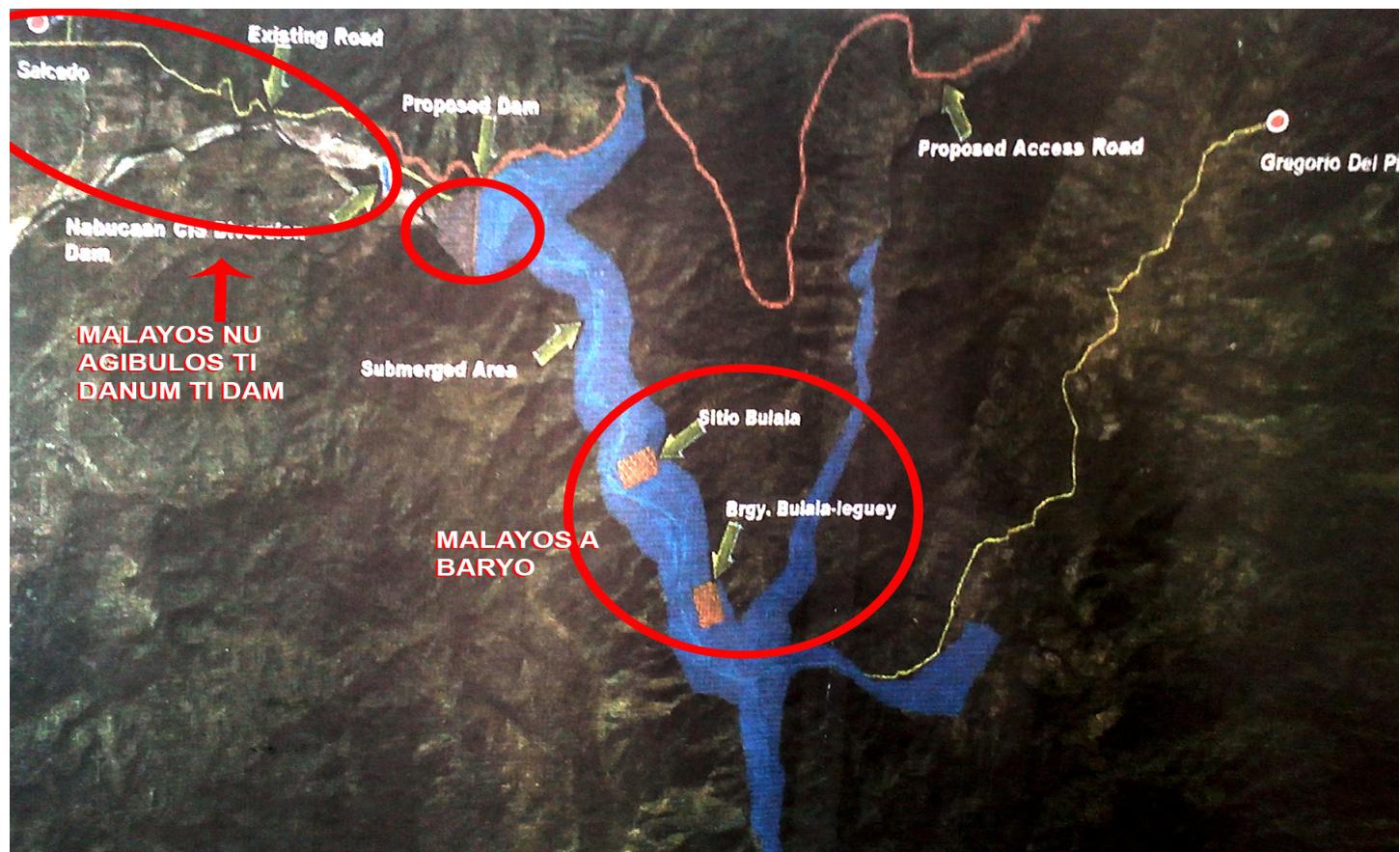
Gandat ti maysa a Chinese a negosyante ken dagiti kasosyo da a lokal a kumpanya, babaen iti Lichel Technologies, Inc., nga ipatakder ti 104.6-metro a megadam a kas katayag ti Mt. Malangcuas. Ungated spillway ti plano da isunga apaman a mapunno daytoy ket agtultuloy laeng nga agayus iti Karayan Buaya nu sadino ket adu a barangay ti masarakan iti abay na. Nagutang ti rehimen nga US-Duterte ti P3.4 bilyon a pondo

iti China Exim Bank para iti nasao a proyekto.

Nagkaykaysa ti umili ti Gregorio Del Pilar, Sigay, Salcedo, Sta. Lucia, Sta. Cruz ken dadduma pay a sumupsuporta iti dangadang da. Nagtignay da babaen iti inbangon da a Timpuyog dagiti Umili ti Karayan Buaya. Madanagan da nga “interamente a malayus” dagiti barangay idiyay Del Pilar (Matue-Butarag ken Concepcion), Salcedo (Bulala-Liguey) ken Sigay (Ma-

bileg), mairaman ti kataatalanon ken kalsada iti baet ti Del Pilar ken Sigay. Napeggad met laeng para kadagiti residente kadagiti barangay ti Ubbog, Balidbid ken Poblacion, Salcedo gaputa asideg da iti mismo a megadam, kas met laeng iti dadduma a barangay ti Salcedo, Sta Lucia ken Sta Cruz nga adda met iti igid ti Karayan Buaya.

Segun iti petisyon, “Pakaruuen (ti megadam) ti panaglayus kas iti

kapadasan dagiti amin a nakaipatukderan dagiti dam iti nadumaduma a lugar.” Addan dagiti pasamak a nakaro a nalyus ti pasdek ken sanikua ti umili, uray ti nalalawa a kataltalanan, gapu iti napigsa a panagtudo kas iti napasamak idi Oktubre 2016 nga immayan ti Bagyo a Lawin. Ti Salcedo, Sta. Lucia ken Sta. Cruz ti nagsagrap ti nakaro a didigra gapu iti panagdakkel ti Karayan Buaya.

Manipud pay 2013, supsuppiatenen ti umili ti megadam. Ngem iti agdama, malaksid a maipappilit manen ti proyekto, nagkampo pay ti 81st Infantry Battalion iti asideg ti pakaitakderan daytoy. Siaammo ti umili nga agserbi daytoy kas, “guardia ti kompanya a mangipasdek ti dam ken manglapped iti protesta ti umili.” Ni Governor Ryan Singson ti nangpalubos iti panagkampo ti Philippine Army (PA).

Nagpetisyong met laeng ti umili laban iti kampo-militar. Uray idi 2017 nga awan pay laeng daytoy, adun ti kapadasan da mainaig iti riribuk ken buteng nga iyeg dagiti Army ken paramilitar a yunit. Maibilang kadagitoy ti dua a kaso ti panagpaltog (mayssa a taga-Bulala ken tallo a mammalon idiy Poblacion Norte), dua a pasamak ti iligal a panangtengngel (Madarang ken Calangcuasan) ken ti panangdukot, panagpatay ken panangikali kenni Nicolas Ramos (Poblacion Norte) iti igid ti Kara-yan Buaya idiy Atabay idi 2010.

Malagip met laeng ti umili nga idiy Brgy. Pias, mismo a dagiti soldado ken kameng ti CAFGU wenco Civilian Armed Forces Geographical Unit ti nagnapinnaltog ken nag-

pinnatay iti uneg ti kampo da idi dekada 1990.

Nailanad met laeng iti petisyon ti panagkontra ti umili iti dakes a kultura nga ipaspasaknap dagiti militar ken paramilitar. Maibilang kadagitoy ti panagin-inom ti arak, sugal ken dadduma pay a bisyo, kas met laeng iti nadursok a panakilangen da kadagiti babbai. Kuna ti petisyon, adu a pamilya ti mariribuk gaputa ar-armen ken siksikogan da dagiti babbai, naasawaan man wenco saan.

Iti panangiyun-una ti National Irrigation Authority, iparparang da ti proyekto kas irigasyon para iti umili. Ngem inrupir ti umili a ganansa ti pudno a panggep ti megadam. Kasta met a tunggal panawen ti panagtutudo ket adda latta pangta ti didigra. “Pagkuartaan dagiti dadakkel a negosyante kasukat ti biag, daga ken pagbiagan mi ti kababagas daytoy a proyekto. Saan nga agpuongan ti dadakkel a negosyante iti binilyon nu ti panggep da laeng ket irigasyon, nangruna ta iti agdama ket addan ti linteg a libre ti serbisyo ti irigasyon. Nalawag

daytoy a ladawan ti kinaawan ti hustisya para kadakami a naruay nga umili.”

Gapu iti pudot ti panagsuppiat ti umili iti proyekto, sumupsuporan ti lokal a gobyerno ti Salcedo ken kabangibang nga ili iti kampanya da. Ngem iti agdama, malaksid iti kampo-militar, adda pay agkamkampo a sosoldado idiy Brgy. Legaspi (Galimuyod), Brgy. Lopez (Banayoyo), ken dagiti barangay ti Bugnay ken Salvador II (Candon) kas paset ti civil-military nga operasyon ti PA.

Segun kenni Saniata Maglaya, tagapagsarita ti Alfredo Cesar Command (New People’s Army – Ilocos Sur), “Nainkalintegan ti laban ti umili para iti kinatalna, kinatalged, pagbiagan ken mismo a biag da. Kas Soldado ti Umili, sisasagana ti amin a Nalabbaga a mannakigubat a papigsaen ti armado a dangadang kas suporta iti laban da, aglalo iti panawen nga iwayat dagiti negosyante, babaen iti 81st IB, ti pasismo tapno ipilit ti kontra-umili a pagganasyaan da.”

Ultimo a panggep ni Duterte: Paragsaken ti amo na nga US

"Agraraman ken buakaw!" Daytoy ti husto a panangiladawan kenni Rodrigo Duterte idi inbagana ti panggep na a personal a rebisaren dagiti amin a napirmaan a katulagan iti kappia iti baet ti National Democratic Front of the Philippines (NDFP) ken ti Gobyerno ti Pilipinas (GPH) sakbay nga agsubli iti negosasyon.

Basar iti kina-arogansya na, saan a nakakaskasdaaw nga agarapaap nga adda ti karbengan na nga ibabawi dagiti napapateg a napirmaan a katulagan a kas iti Comprehensive Agreement on Respect for Human Rights and International Humanitarian Laws (CARHRIHL), ti Joint Agreement on Safety and Immunity Guarantees (JASIG) ken dadduma pay a katulagan a naipagballigi para iti nainkalintegan ken pangmabayagan a kappia.

Kasapulan a maipalagip kenkuana a ti tungtongan iti kappia ket nagrugin sakbay pay laeng a nagtugaw iti Malakanyang ken aniaman nga addang a buraken ken ibabawi daytoy ket pakitaan ti kina-reaksyunaryo na. Dagiti amyenda ket masapul a dumalan iti diskusyon iti baet dagiti agsumbangir a benneg ken saan a nakabasar kadagiti arbitraryo a pagayatan ken kapitso ti maysa nga aso-aso ti imperialista a mangiwawasiwas iti kinaturay ken kinabileg na.

Ti NDFP, iti bangir na, ket na-

pudno ken kanayon a nakasagana a makindegosasyon para iti kappia iti siasinoman a rehimeng GPH a nakasagana a makitungtong. Ti rehimeng nga US-Duterte, iti bangir na, ket saan laeng a nangipablaak kadagiti opisyal a proklamasyon a mangpugsat iti proseso ti tungtongan iti kappia ken malisyoso met laeng a panangpabasol a terorista dagiti rebolusyonaryo a puersa ti Partido Komunista ti Pilipinas ken ti Bagong Hukbong Bayan (BHB) idi December 2017. Kalpasan dagiti informal a tungtongan tapno ituloy ti pormal a negosasyon, itatta ket agar-aramid isuna kadagiti rason (kas iti panangipilit a maiyangay ti tungtungan iti Pilipinas, panang-usar iti rebyu tapno itantan, ken dadduma pay) tapno dadaelen dagiti nagun-oden nga addan kadagiti informal a tungtongan.

Nalawag a dagiti maregmeg a tulong manipud kadagiti imperialista ti maipangpangruna ngem ti tungtongan iti kappia. Dagiti imperialista a bileg, aglalo ti US, China ken Japan—dagiti kangruunaan nga amo ni Duterte – ket madandanagan iti posible a pan-nakapinalisa ti Comprehensive Agreement on Socio-economic Reforms (CASER). Uray ti aso-aso da a ni Duterte ket saan na kayat a mapukaw dagiti burukratiko a ganansa na ken ti pamilya na. Kasta met dagiti lokal a kapitalis-

. . . Ti natalged ken pangmabayagan a kappia ket kasapulan nga ilaban dagiti rebolusyonaryo a masa a nakasagana a mangidaton ti biag da.

ta, dagiti bukatot nga apo't daga ken dagiti paspasurot da iti nadumaduma a sangay ti reaksyunaryo a gobyerno ket saan da a palubosan a mapirmaan ti CASER.

Dagiti marigrigat nga umili a Pilipino ket agkalkalikagum iti pangmabayagan a kappia ken ti CASER ti mangiruangan ditoy tapno marisut ti ramut ti armado a labanan. Iti bangir na, ti agturturay a dasig ket kanayon a tumungpal iti aniaman a mandar dagiti imperialista nga amo da iti panggep a lappedan dagiti rebolusyonaryo a reforma ken pag-talinaeden ti agdama a sistema: ti pananggamgam ti dumakdakkel a ganansa nga awan panangkaskaso iti kaaduan a marigrigat nga umili.

Ni Duterte ket agbirbirok ti reason a mangwaswas kadagiti katulagan pangkappia. Ti panggep na a 'personal a mangrebyu' kadagitoy ket tapno maaddaan ti gundaiaway ken makabirok ti pamuspua

...suruten iti p16

BHB-Ifugao, nakairugin ti tipak a panagtignay

FUGAO-Nairussuat ti maysa a Kumperensya iti Agraryo a Rebolusyon a dinar-ayan ti agarup 30 a ma-ngibagbagi kadagiti rebolusyonaryo nga organisasyon ti umili iti sumurok-kumurang siyam a barangay ken sityo a larga ti Gawaing Masa ti yunit ti Nona Del Rosario Command (NDRC), Bagong Hukbong Bayan (BHB) – Ifugao. Daytoy ti nagmurdongan dagiti inisyal a balligi iti panagpalawa ken panangipangato iti tukad ti organisasyon da.

Uray nu nabayag a saan a nasublian ti NDRC dagitoy a barangay, immapit ti kakadua ti napapateg a balligi babaen iti panagaramat iti husto a taktika ti panangipatungpal iti tallo a ramen ti Demokratiko a Rebolusyon ti Umili ken panangiyabante iti trabaho iti ideolohiya, pulitika ken organisasyon.

Naarmasan dagiti dimmar-ay babaen iti panagadal iti kasasaad ti nailian a minorya ken iti kapan dasan ti sosyo-ekonomiko a kompanya iti lugar. Iggem da dagiti adal para iti panagprograma kas Organizing Committee ti Cordillera People's Democratic Front.

Ti kangrunaan a linaon ti programa da ket panangsuppiat iti hydropower project, kas iti dagus a panangisayangkat ti petisyon kontra iti proyekto ti gangannaet a kapitalista kas rugi ti kampanya. Nangnged-deng da met laeng a siputan ken ibutakta dagiti programa ti reformista a Japan International Cooperation Agency, maysa nga ahensya nga agpautang kadagiti reaksyunaryo a gobyerno tapno mapalubosan dagiti manangdadael ken mannggamgam a proyekto da.

Mairaman iti militante a dangadang da ti panagsingir iti korapsyon ti lokal a gobyerno. Adda dagiti proyekto, kas iti irigasyon ken elektripikasyon, a saan a binayadan ti kontraktor dagiti tattao, kas iti panagbunag iti poste ti kuryente manipud iti adayo a kalsada. Isingir da met laeng ti nayon a pondo tapno maisimpa ti lasung-lasong a kalsada ken matulongan ti adu a mannalon a naapektaran ti tung-ro a nangibus iti kamote da ken naiyakaren iti laya, galyang, saba ken dadduma pay. Namna-maen da met laeng ti nalawlawa a dangadang a pakainayonan da tapno maipangato ti presyo dagiti agrikultural a produkto.

Nairut a maisilpo dagiti kompanya iti Agraryo a Rebolusyon iti kontrapasista ken kontramilitarisasyon a laban.

Kuna ni Ka Wigan Moncontad, tagapagsarita ti NDRC, tulbek kadagiti balligi ti panagigiddan met laeng iti pang-ideolohiya ken

pang-organisasyon a trabaho. “Idi nakasubli, dagus nga inrusuat ti kakadua ti panggimong a panagsukisok ken panagamiris iti dasig wenco SICA tapno ma-update ti kongkreto a kasasaad. Napardas met laeng a naibangon dagiti sangay ti Partido Komunista ti Pilipinas, kas met laeng kada-giti yunit ti Milisyang Bayan.”

Panirigan . . . manipud p15

san tapno agtalinaed a naragsak dagiti imperyalista nga amo na ken ti agar-ari a dasig nga ibagbagian na tapno gibusan ti negosasyon iti kappia.

Agpanpanawagan ti Cordillera People's Democratic Front iti amin nga umili nga ipursigi ken pairtengen dagiti dangadang da iti politika ken ekonyoma. Ti intero a Cordillera ket masapul nga agtarigagay iti reforma nga agraryo ken panagdur-as ti kaawayan ken nailian nga industrialisasyon, kasta met iti pudno a panangbigbig iti karbengan iti bukod-a-panggeddeng dagiti nailian a minorya.

Ti saan a kinapudno ti rehimeng nga US-Duterte iti negosasyon ket mangpasingked iti kinahusto ti panangiyabante iti demokratiko a rebolusyon ti umili babaen iti panangpairteng iti armado a gubat ti umili. Dagiti say-ang ti umili ti Cordillera ket mapatadem tapno maaramat kakumbina dagiti armas ti BHB. Dagiti addang ni Duterte ken dagiti tao na iti panangtallikud iti tungtongan iti kappia ket mangipakita a ti pananggun-od ti umili ti natalged ken pangmabayagan a kappia ket kasapulan nga ilaban dagiti rebolusyonaryo a masa a nakasagaña a mangidaton ti biag da.

LEONARDO "KA DM" MANADAO: PAGWADAN ITI SAAN-A-MAPARMEK A NAKEM

(Disyembre 19, 1962 - Pebrero 11, 2018)

Dagiti lagip ti kinaanus, kina-nanang ken kinatured ti inbatini ni Ka Leonardo 'Ka DM' Manadao iti puso ken rikna ti masa ken kakadua a nakapulpulapol na iti lasud ti nasurok tallo dekada a pangserbi na kas Bagong Hukbong Bayan (BHB) iti umili ti Kordilyera. Saan a nabaelan ti kabusor a punasen dagitoy, nupay ti naulpit a bala da ti nangpugsat iti anges ni Ka DM idi Pebrero 11, 2018 iti maysa a depensiba a labanan sadiay Brgy Tuwi, Daguioman, Abra.

Idi 1989, naipauneg iti Milisyang Bayan nga idadauloan ti nabukel a Municipal Area Defense Command. Tukad-pultaym a pangtignay uray adda laeng iti ili na a Sityo Gunggungtob, Barangay Allagua, Pinukpuk, Kalinga ken iti aglawlaw daytoy.

Idi naipasaknap ti Maikadua a Naindaklan a Tignayan ti Panagilinteg, maysa isuna kadagiti immarakup ditoy. Kadagiti baryo a nagtignayan na, naam-ammo ti masa isuna a kas Ka Dennis, Ka Lim, Ka Manny ken iti daytoy maudi ket Ka DM.

Maysa kadagiti nadutokan a pumauneg iti yunit nga agreko-ber-agpalawa iti Upper Kalinga idi 2000. Nagakem isuna kas iskwad lider iti daytoy a yunit. Nasanay iti pangmilitar a trabaho ngem nagbalin a parikut na ti panagbain na a mangted ti innadal. Saan a nairuam iti Gawaing Masa ken marigatan met laeng nga agbasa ken agsurat. Narimbawan na ti panagbabain babaen iti tarabay ti

kakadua ken panangpadur-as iti literasiya na.

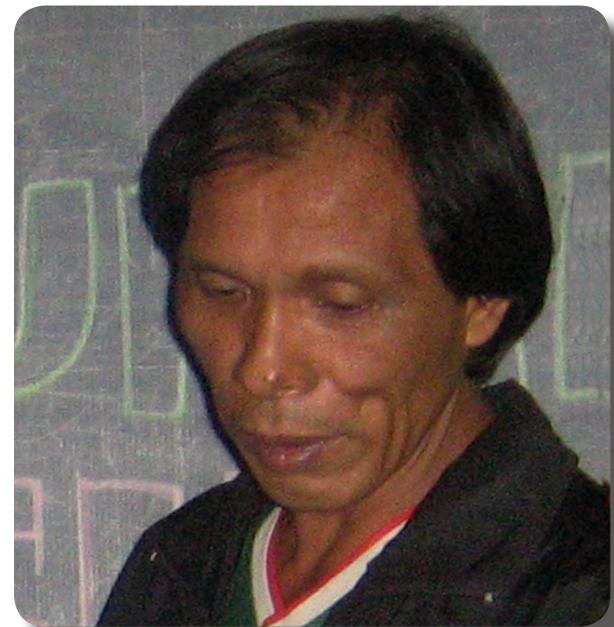
Nalatak iti lagip dagiti masa ken kakadua ti kinaanus, kinanamanagparnuay ken kinapursigido na a kadua. Gapu ta nasanay kadagiti napino a trabaho a kas iti panagkitikit ken panaglaga, mapagnamnamaan iti trabaho iti lohistika a kas iti panagaramid kadagiti stock ti paltog, panagaramat ti eksplosibo ken dadduma pay. Napinget met laeng iti trabaho a produksyon. Managtulong kadagiti baro a sampa kasta met a saan na nga iyimot ti kabaelan na kadagiti kakadua nga agpaisuro kanyana.

Iti panangidaulo ti labanan, saan a nakakitaan ti panagsanud ken panagduadua. Iti maysa a labanan, naibaga na kadagiti pada na a lumakay a kakadua, "Saan tayo nga umatras, uray lumakay tayon." Kalmado, managamiris ken adda kumpyansa na uray nu adda iti nailipit a kasasaad. Adu a labanan ti nakaisabakan na—ti sumagmamano kadagitoy ket nakasugatan na—ngem nagserbi ketdi a karit kanyana daytoy tapno mas pay agpadur-as iti teknika ken taktika iti gubat.

Nainprinsipyohan a sinango na dagiti personal a parikut na, kas kadagiti problema iti naggapanan na a

pamil-ya. Inauna ken kakaisuna a lallaki, isu ti manamnama a mangaywan koma kadagiti agsaksakit a nagannak da ngem inlawlawag na daytoy iti pamilya na. Kasta met a naimpusoan a pimmauneg kadagiti desisyon ti organisasyon isunga napadasan na a nadtignay iti nadumaduma a yunit iti uneg ti Kalinga ken aginggana a napan iti Abra. Uray nu managsakit, saan a nakangegean iti reklamo kadagiti trabaho, banag a maysa kadagiti pagraeman dagiti kakadua kanyana.

Ti biag nga indaton ni Ka DM para iti pannakidangadang ket rumbeng laeng a pagadawan ti adal ken inspirasyon para iti tuloy-tuloy ken pursigido a panangiyabante iti rebolusyon. Agnanayon nga agtalinaed isuna iti puso ken kapanunutan dagiti umili a nagserbian na ken kadagiti kakadua a nakalanglangen na.

GUN-ODEN TI BALLIGI

Antonio Licawen Front Operational Command (ALFOC)

Am C
Dong dong ay sidong ilay
Am C
Insinalidumma-ay
Am G
Dongdong ay sidong ilay
 Am
Insali salidummay

Narimat pakaistoryaan
Ti appo a limmaban
Natured a nakiranget
Iti gamrud a ganganaet

Daga inda inaywanan
Ili inda dinepensaan
Saan da pinalubosan
Ti puli ket maawan

Dong dong ay

Umili nainsigudan
Nagtaudan, salakniban
Itultuloy ti laban
Panaggundaiway ket gibusan

Nailian a minorya
Intero a Cordillera
Ipursige ti tignayan
Umaddang Kaigorotan

Dong dong ay

Ti timpuyog ti masa
Tumibtibker, lumawlawwa
Narecta, militante
Lumablaban nga umili

Papigsaen ti sadiri
Armado nga umili
Iyabante ti dangadang
Wayawaya, masakbayan

Dong dong ay sidong ilay
Insinalidumma-ay
Dongdong ay sidong ilay
Insali salidummay

